

Adı : .....

Soyadı : .....

Sınıfı : ..... No : .....

A

KİTAPÇIĞI

KAHRAMANMARAŞ
İL MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ
ÖLÇME DEĞERLENDİRME MERKEZİ

ORTAK
SINAV

T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersi
I. Dönem I. Ortak Sınavı

1. 1876'da ilan edilen Kanun-ı Esasi ile Türk tarihinde ilk defa anayasal düzene geçildi. Meşrutiyetin öncülerini padişah egemenliğine dayalı yönetimi kabul etmiş fakat onunun halk adına denetlenmesi gerektiğini savunmuştur. Devlet, artık padişahın isteklerine göre değil, anayasadaki kurallara göre yönetilecektir. Anayasada eşitlik, mal ve konut dokunulmazlığı, eğitim hakkı, vicdan hürriyeti ve mahkemelerin bağımsızlığı gibi kişi hak ve hürriyetleri yer almıştır.

Buna göre Meşrutiyet Dönemi ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Demokratikleşme çalışmaları yapılmıştır.
B) Halka farklı alanlarda hak ve özgürlükler verilmiştir.
C) Kişi egemenliğine dayalı yönetim güçlenmiştir.
D) Yönetimde hukukun üstünlüğü kabul edilmiştir.

2. Mustafa Kemal, Selânik Askerî Rüştiyesinden sonra öğrenimine Manastır İdadisinden devam etti. Onunun matematiğe olan ilgisi bu okulda da sürdü. Diğer yandan sınıf arkadaşı Ömer Naci'nin etkisiyle edebiyata ilgi duymaya başladı. İdadide, Mustafa Kemal'in ilgisini en fazla çeken derslerden bir diğeri de tarih oldu.

Metne göre Mustafa Kemal'in kişilik özelliklerinden hangisinin ön plana çıktığı söylenebilir?

- A) Vatanseverliği
B) Çok yönlülüğü
C) İleri görüşlülüğü
D) İdealistliği

3. Fransız İhtilali'nin sonuçlarından en fazla etkilenen devletlerden biri Osmanlı Devleti oldu. Sırp, Rum, Bulgar, Rumen ve Karadağlılar gibi Osmanlı topraklarında yaşayan uluslar, milliyetçilik düşüncesinin etkisinde kalarak ayaklandı. Bu uluslar Avrupalı devletlerin de yardımıyla bağımsızlıklarını kazanarak Osmanlı Devleti'nin dağılma sürecine girmesine yol açtılar.

Verilen açıklamaya göre Osmanlı Devleti ile ilgili;

- I. Çok uluslu bir yapıya sahiptir.
II. Avrupa'da toprak kayıpları yaşamıştır.
III. Siyasi olarak olumsuz etkilenmiştir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
B) I ve II
C) II ve III
D) I, II ve III

4. Mustafa Kemal yerli ve yabancı birçok aydının fikirlerinden yararlanmıştır. Ancak o, bir düşünürün ya da düşünce akımının izleyicisi olarak kalmamış; milli şuurla farklı fikirlerden yararlanarak kendi düşünce dünyasını inşa etmiştir. Bu da Mustafa Kemal'in özgün fikirler üretmesine zemin hazırlamıştır.

Verilen açıklamalardan yararlanarak Mustafa Kemal ile ilgili olarak;

- I. Fikirlerin millî bünyemize uygun olmasına önem verdiği,
II. Batılı yazarların düşüncelerinden daha fazla etkilendiği,
III. Gelenekçi bir düşünce yapısına sahip olduğu

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
B) I ve II
C) II ve III
D) I, II ve III

5. Mustafa Kemal'in doğduğu Selanik şehrinde Türklerle birlikte Rum, Sırp, Yunan, Bulgar ve Yahudi gibi farklı etnik ve dini kökenden gelen topluluklar birlikte yaşamaktaydı.

Buna göre, Selanik şehrinin yapısı Mustafa Kemal'de aşağıdaki özelliklerden hangisinin oluşmasında etkili olmuştur?

- A) Bağımsızlık duygusu kazanma
B) Eğitim konusuna önem verme
C) Askeri yeteneklerini geliştirme
D) Farklı düşüncelere saygılı olma

6. Almanlara göre, Osmanlı Devleti savaşa girerse Rusya'ya karşı yeni cepheler açılacak ve kendi üzerindeki savaş yükü hafifleyecekti. Ayrıca Boğazlar, Osmanlı-Alman ittifakının kontrolünde olacağı için İngiltere ve Fransa'nın, Rusya ile birleşmesi önlenecekti. Osmanlı padişahının, halifelik sıfatıyla yayımlayacağı bir cihat bildirisıyla de İngiltere ve Fransa'nın sömürgelerindeki Müslümanlar ayaklanacaktı.

Buna göre Almanya'nın, Osmanlı Devleti'nden hangi alanda faydalanmak istediği söylenemez?

- A) Dini
B) Teknik
C) Askeri
D) Jeopolitik

7. Devletin kötüye gidişini durdurmak için Avrupa ülkelerindeki gibi hukukun üstünlüğü prensibine dayalı anayasal düzene geçilmelidir. Ayrıca bir meclis açılarak halk, yönetime katılmalıdır.

Açıklaması verilen fikir akımı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Osmanlıcılık
B) İslamcılık
C) Batıcılık
D) Türkçülük

8. Mustafa Kemal;

- 1905'te Harp Akademisinden "kurmay yüzbaşı" rütbesiyle mezun oldu ve stajı için Şam'daki 5. Ordu emrine atandı. Şam'da Vatan ve Hürriyet Cemiyetini kurdu.
- 1910 yılında orduyu temsilen Picardie'de yapılacak askeri manevraları izlemesi amacıyla Fransa'ya gönderildi.
- 1913'te Balkan Savaşları sonrasında Sofya Ataşemiliterliğine atandı.

Buna göre Mustafa Kemal ile ilgili;

- I. Farklı alanlarda tecrübeler kazandığı,
II. Teşkilatçılık özelliğine sahip olduğu,
III. Balkan Savaşlarında başarı gösterdiği

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II
B) I ve III
C) II ve III
D) I, II ve III

9. • Vatan sevgisi ve hürriyet gibi konuları işleyen Namık Kemal, genç Mustafa'nın kalbinde vatanseverlik gibi duyguların yerleşmesine yardımcı olmuştur.
• Mustafa Kemal, "Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir." sözünü Rousseau'dan esinlenerek söylemiştir.

Verilen aydınların görüşleri Mustafa Kemal'i özellikle hangi yönden etkilemiştir?

- A) Askerlik hayatı
B) Fikir hayatı
C) Eğitim hayatı
D) Aile hayatı

10. İtalya ve Almanya'nın güçlenerek Avrupa'daki dengeyi bozması İngiltere ve Fransa'yı endişelendiriyordu. İngiltere zengin bir ham madde kaynağı ve pazar olarak gördüğü Osmanlı Devleti'nin, Almanya'nın kontrolüne girmesini istemiyordu. Bu nedenle petrol yataklarının bulunduğu Osmanlı topraklarını ele geçirerek sömürge imparatorluğunu genişletmenin yollarını arıyordu.

Verilen bilgilere göre İngiltere'nin bu şekilde düşünmesinde aşağıdakilerden hangisi etkili olmuştur?

- A) Osmanlı toprak bütünlüğünün sağlanması
B) Yeni ulus devletlerinin ortaya çıkması
C) Devletler arası çıkar çatışmaları yaşanması
D) Balkanlarda ayrılıkçı hareketlerin başlaması

11. Halide Edip: "Sultan Ahmet'te konuşmacı olarak katıldığım mitingde binlerce Türkle birlikte vatanımızı koruyacağımıza yemin ettik. Resmi makamlara yapılan protestolar sonuç vermeyince işgalcilere karşı silahlı direnişe başladık. İşte bu direniş hareketini yürütenlere Kuvâ-yı Millîye (Milli Kuvvetler) denilir." demiştir.

Verilen konuşmaya göre;

- I. İşgallere karşı halkın tepkili olduğu,
II. Milletin beraber hareket edeceği,
III. Kuvâ-yı Millîye 'nin nasıl ortaya çıktığı

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II
B) I ve III
C) II ve III
D) I, II ve III

12. II. Meşrutiyet'in ilanından sonra İstanbul'da meşrutiyet karşıtları tarafından büyük bir isyan çıkarıldı. Tarihe 31 Mart Vakası adıyla geçen bu ayaklanmaya katılan isyancılar, yeni açılan meclisi işgal ettiler. İstanbul'daki ayaklanma haberi Mustafa Kemal'in görevli bulunduğu Selânik'e ulaştı. Ayaklanmayı bastırmak üzere Mahmut Şevket Paşa komutasında Hareket Ordusu kuruldu. Ordunun kurmay başkanlığına Mustafa Kemal getirildi. 31 Mart Ayaklanması, Hareket Ordusu tarafından bastırıldı.

Buna göre Mustafa Kemal hakkında aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Padişah taraftarlarına destek vermiştir.
- B) Meşrutiyeti savunanların yanında yer almıştır.
- C) Yönetim alanında yeniliği korumak istemiştir.
- D) Demokrasi hareketine önem vermiştir.

13. I. Dünya Savaşı döneminde devletler İttifak ve İtilaf olmak üzere iki gruba ayrılmıştır.

İttifak Devletleri		İtilaf Devletleri	
Savaştan Önce	Savaş Sırasında Katılanlar	Savaştan Önce	Savaş Sırasında Katılanlar
Almanya Avusturya- Macaristan İtalya	Osmanlı Devleti Bulgaristan	İngiltere Fransa Rusya	İtalya ABD Sırbistan Yunanistan Japonya Brezilya Portekiz Romanya

Verilen tabloya göre aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Savaş başladıktan sonra taraf değiştiren devlet vardır.
- B) Birinci Dünya Savaşı'na katılan ilk devlet İngiltere olmuştur.
- C) Devletler, birbirleriyle güç dengesi oluşturmaya çalışmıştır.
- D) Savaş başladıktan sonra her iki gruba da katılan devletler olmuştur.

14. Çanakkale Boğazı'nı geçemeyen İtilaf Devletleri, Rusya'ya yardım gönderemediği için Rusya'da ekonomik sorunlar gittikçe arttı ve sonunda Bolşevik İhtilali yaşandı. Bu ihtilal sonucu Rusya'da çarlık yönetimi yıkıldı ve Rusya Komünizm ile yönetilmeye başlandı. Yeni Rus Hükümeti, İttifak Devletleriyle Kafkas Cephesi'nde 3 Mart 1918'de Brest-Litovsk Antlaşması'nı imzalayarak savaştan çekildi. Antlaşma gereği Ruslar, Doğu Anadolu'da işgal ettikleri Osmanlı topraklarını boşalttılar.

Verilen gelişmelerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Rusya'da iç karışıklıklar nedeniyle yönetim değişikliği yaşandığına
- B) Osmanlı Devleti'nin, Ruslara karşı siyasi başarı sağladığına
- C) Boğazlar konusunda İtilaf Devletleri arasında anlaşmazlıklar olduğuna
- D) İtilaf Devletlerinin, Rusya'ya yapmayı vadettikleri destekleri yerine getiremediğine

15. Mondros Antlaşması'ndan sonra İstanbul'a gelen Mustafa Kemal, işgal donanmasını görünce "Geldikleri gibi giderler." dedi. Tarihe geçen bu söz Kurtuluş Savaşı'nın ilk işaret fişeğini ateşledi.

Buna göre Mustafa Kemal'in bu tutumu için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Vatanın kurtarılması konusunda ümitsizliğe kapılmayıp güçlü durmuştur.
- B) İşgallerin önlenmesi konusunda saltanat makamına güvenmiştir.
- C) İtilaf grubundaki devletlerle anlaşma yoluna gitmiştir.
- D) Mondros Antlaşması'ndan sonra teslimiyetçi bir politika izlemiştir.

16. Panslavizm; Rusya'nın, Balkan Yarımadası'nda yaşayan Ortodoks ulusları ayaklandırıp onları bir çatı altında toplayarak merkezi İstanbul olan bir Slav İmparatorluğu kurma düşüncesidir.

Verilen bilgi I. Dünya Savaşı'nın çıkmasında etkili olan aşağıdaki gelişmelerin hangisiyle ilgilidir?

- A) Dünya ülkelerinin bloklara ayrılması
- B) Devletlerarası sömürgecilik rekabeti
- C) Ülkeler arasındaki silahlanma yarışı
- D) Fransız İhtilali'nin getirdiği milliyetçilik düşüncesi

17. Birinci Dünya Savaşı ortaya çıktığında Osmanlı Devleti tedbir olarak;

- İlk önce tarafsız olduğunu açıkladı.
- Ülkede seferberlik ilan etti.
- Boğazlardan geçişi yasakladı.
- Güçlü devletlerle müttefik olmaya çalıştı.

Buna göre Osmanlı Devleti aşağıdakilerden hangisini amaçlamamıştır?

- A) Denge siyaseti izlemeyi
- B) Ülke sınırlarını güvence altına almayı
- C) Azınlık gruplarından destek görmeyi
- D) Ülkenin çıkarlarına göre hareket etmeyi

18. Osmanlı ordusunun bir kısmı, Mondros Ateşkes Antlaşması gereği terhis edildi. Ülkede işgallere karşı koyacak düzenli askerî birlikler azaldı. Bunun üzerine millet, her türlü imkânsızlığa rağmen kendisini savunmak için bir araya geldi. Türk milletinin bağımsız yaşama arzusunun ve vatanseverlik duygusunun eseri olarak Kuvâ-yı Millîye hareketi ortaya çıktı.

Verilen bilgiye göre Kuvâ-yı Millîye ile ilgili hangisi söylenemez?

- A) Ülkeyi işgallerden kurtarmıştır.
- B) Padişah isteği üzerine kurulmuştur.
- C) Milli bilinçle hareket etmiştir.
- D) Düzenli olarak faaliyet göstermiştir.

19. Mustafa Kemal Paşa, Mondros Ateşkes Antlaşması'nın imzalanmasından sonra silah arkadaşı Ali Fuat Paşa'ya: "Artık milletin kendi haklarını kendisinin araması ve müdafaa etmesi, bizlerin de mümkün olduğu kadar bu yolu göstermemiz ve bütün bir ordu ile yardım etmemiz lazımdır." demiştir.

Mustafa Kemal'in sözleri ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Direnişte ordunun tek başına etkili olacağı
- B) Silahlı bir mücadelenin başlayacağı
- C) Kurtuluşun milletin gücüne de bağlı olacağı
- D) Mücadele konusunda halkın yönlendirileceği

20. Mondros Ateşkes Antlaşması'nın maddelerinden bazıları şunlardır;

- İtilaf Devletleri, güvenliklerini tehlikeye düşürecek bir durumun ortaya çıkması hâlinde herhangi bir stratejik noktayı işgal hakkına sahip olacaktır.
- Vilayet-ı Sitte (altı vilayet) adı verilen yerlerde bir karışıklık çıkarsa İtilaf Devletleri, bu vilayetleri işgal edebilecektir.

Bu maddelere göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) İşgaller için hukuki dayanak oluşturulmuştur.
- B) İtilaf Devletleri arasında görüş ayrılığı ortaya çıkmıştır.
- C) Doğuda bir Ermeni Devleti kurulması amaçlanmıştır.
- D) Yurdun geneli işgale açık hale gelmiştir.